

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

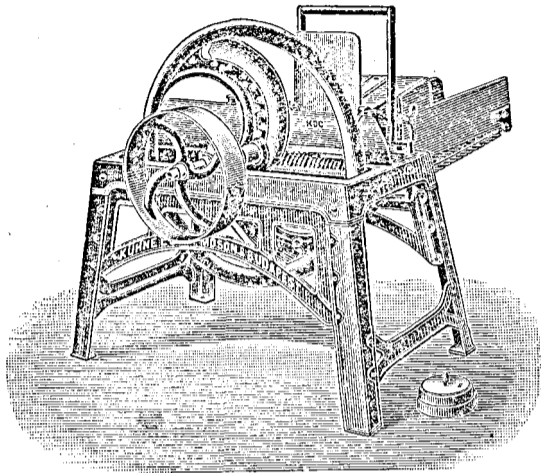
KOLOZSVÁR, 1908. Február 2.

5. SZÁM.

RÜHNE E.

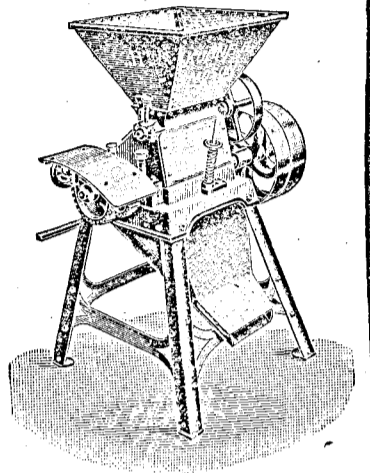
hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

Mosonban

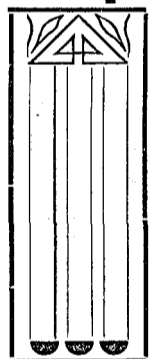
1672

elismert gondos kiviteiben szállit:
szecs kavágógépeket,
 répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,
 „**TORNADO**“ kukoricaszár-
 tépőket, **MORZSOLÓKAT,**
 burgonyamocsógépeket, teljes ta-
 karmánykamra-berendezéseket
FÓRAKTÁR: FIÓKRAKTÁR:
BUDAPEST, DEBRECZEN és
TEMESVÁR.
 VI. ker., Váci-körút 57a. sz.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
 Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, ugy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalozókat, Gőzokéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállit a legtokéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

1884

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
 Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

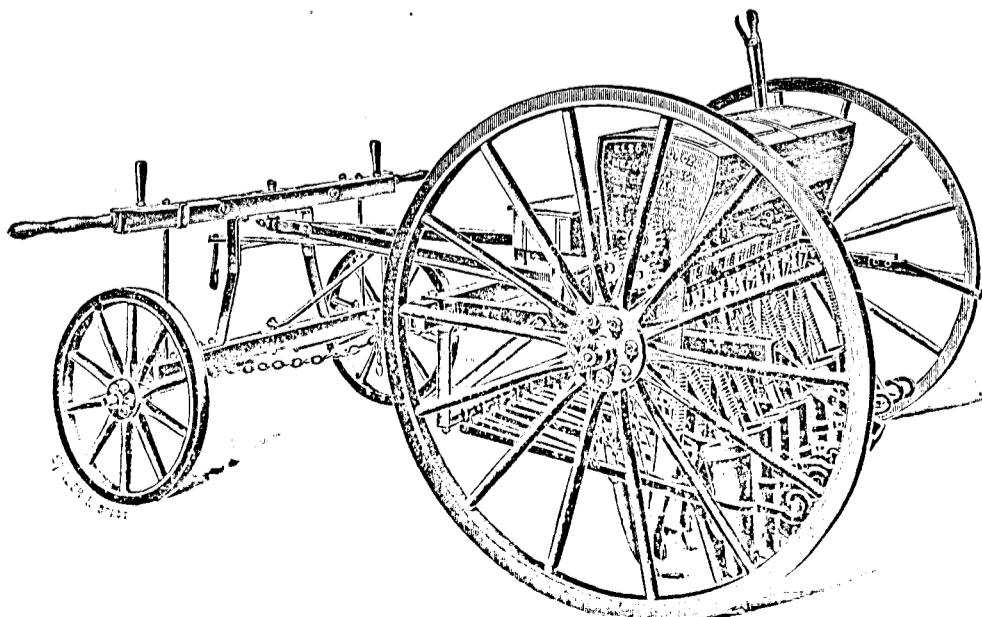
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as érfolyam.

Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

Tolókerékrendszer

alsó- és felsővetésre.

Tessék leírást és ajánlatot kérni!

— Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár

Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

2054

Kedvező alkalom! **Huzás már október 5-én.**

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona

összegű fő- és mellényereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

- 14 havi részletfizetésnél havi . . . 9. — korona
- 16 " " " " . . . 8. — "
- 19 " " " " . . . 7. — "
- 23 " " " " . . . 6. — "
- 28 " " " " . . . 5. — "

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.— K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.— K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.

Szőlő-
oltványokat

szállít, fajtisztasságért jótállva legdusab választékban a már évek óta

1996 II. elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

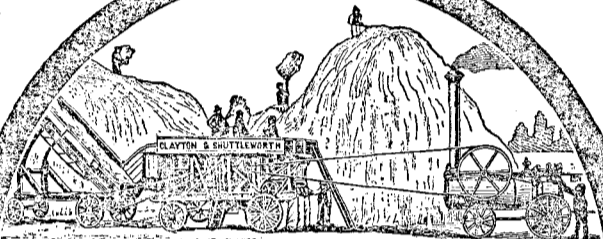
Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes.**

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltetlen megbízhatóságáról.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóherezseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sörvetőgépek, Planet jr. kapátók, szecsavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darátok, örlőmalmok, egytetemes acél-akék, 2- és 3-vasú akék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetmény!

Alólírott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy 1 1/2 millió 150 különféle faj legnemesebb **Bor és Csemege-szőlő** fajokból őszi szedésű, gondosan elvermelt, minden **szőlőbetegségtől mentes** a faj azonoságáért teljes szavatosság mellett ajánlja **sima szőlő vessző készletét**. Továbbá igen szép 2-3 éves duggyökérzetű gyümölcsfa őjtványait, u. m.: Alma, Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cseresznye, Megy, Szilva, Riglót, Birs őjtöt Eper. — Eper, Akác és Gledítia magoncokat. Különféle diszfákat mintegy 3000 drb. igen erős szépnövésű 3-4 méter magas Bignoniákat igen jutányos árért, virágzó cserjéket és virágzó felfutókat. Diót, remek szép növést, homok talajon nevelt különféle fajú fenyőket a legjutányosabb árakért pontos kiszolgálás mellett ajánl a tavaszi idényre.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Megrendelések az **Első Kecskeméti Szőlő és Gyümölcs-termelő Szövetkezet** címére intézendők **Kecskemétre**.

Szuperfoszfát-műtrágyákat

a legolcsóbb napi áron szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMŪVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNCIÁRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRIGYENKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
3/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A zárszámadásokról. <i>Várady Géza.</i>	49
Burgonya és répatrágyázási kísérletek. I.	51
Tárca:	
Tanulmány-utazásom az északamerikai Egye- sült-Államokban. III. <i>Dr. Hoffmann Ferencs.</i>	50
Eisebb szakközlemények.	52
Irodalmi szemle.	53
Egyleti élet:	
Felhívás az Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet tagjaihoz. — Az E. G. E. kolozsvármegyei gazdasági osztályának intéző-biz. ülése.	53
Kormányintézkedések.	54
vegyes közlemények.	54
Hírdetések.	

A zárszámadásokról.

Minden valamire való gazdaságban a számadási év lejártával elkészítik a zárszámadásokat. S minthogy ez a legtöbb helyen csak az imént történt meg — nem lesz talán időszerűtlen erről a tárgyról — habár utólagosan is egyet-mást elmondani.

Volt alkalmam több gazdaság számviteli lebe betekintést nyerni. Eközben arról győződtem meg, hogy sok helyen igen gyarló módon járnak el a zárszámadások elintézésénél. Sőt még olyat is láttam, hogy a pénznapló lezárásával a bevételek és kiadások végösszegeinek egyszerű szembeállítására és az így előállott különbözet kitüntetésére — tekintet nélkül minden egyebekre — képezte a zárszámadást. Hogy a jövedelmezőséget, — helyesebben mondva — az üzleti eredményt ilyen nevetséges módon kitüntetni nem lehet, az bizonyos, mert vegyünk fel egy esetet, a melyben az így megállapított eredmény veszteségről szól. Az évi gabonatermés azonban részben eladatlan. Ha ennek értékét alkalmas módon számadásunk rendjén feltüntetjük, az eredmény nemcsak egészen más lehet, de határozott számokban kifejezhető.

Szóljunk már most arról: miben áll a helyes zárszámadás s mi minden szükségünk van arra. Helyesen elkészített zárszámadás utján vagyunk képesek egy gazdasági év üzleti eredményét világosan és szabatosan megállapítani. Ez teszi lehetővé, hogy a gazdaságokban fekvő különféle tőkék, vagyon-mennyiségek állományát, azoknak gyarapodását avagy apadását kimutathassuk. Továbbá a zárszámadás utján vonhatunk következtetést arra nézve is, hogy üzemünk nemcsak egészében, de részleteiben is minő eredmény mutatkozik. Erre pedig nagy szükségünk van, mert csak így állapíthatjuk meg, nem e szükség termelésünk egyik-másik ágát fejleszteni, nagyobb méretben kiterjeszteni, avagy a másikban megszorítást tenni, esetleg teljesen felhagyni. Ezekből látható mekkora fontossággal bír a zárszámadás az egyes gazdaságok életében. Rendeltetésének azonban csak úgy felelhet meg, ha az rendszeres és szakszerű, az összeállításba hibák, tévedések nem csuszhatnak be. Hiában vezetjük számadásainkat egész év folyamán a legkorrektebb mó-

don, ha az egybeállítást tévesen eszközöljük, a zárszámadás nem-hogy útmutatónk lenne, de egyenesen félrevezet.

Minden zárszámadás két részből kell álljon. Az egyik részt „Pénzszámadások mérlege” néven ismerjük s ez felöleli az egy évi összes pénztári forgalmat. Még pedig a gazdaság körülményei szerint megállapított címekhez alkalmazkodó csoportosításban. Adatokat a pénztári főkönyv szolgáltatja olyformán, hogy a pénz-napló minden egyes tételének a főkönyvbe átvezetése után azt lezárjuk és a címenkénti végösszegeket kiírjuk, még pedig a bevételeket megszerkesztendő kimutatásunk baloldalára, a kiadásokat pedig a jobb oldalra. Az így keletkezett két számoszlopot összeadjuk s a két végösszeget egymással összehasonlítjuk. Az így nyert különbözet azt fogja mutatni, hogy a pénzszámadások szerint az egész gazdasági üzem évi eredménye nyereséget képez-e vagy veszteséget. Kimutatja továbbá azt is, hogy az egyes gazdasági ágazatokban elért bevételekhez minő pénz-kiadások árán jutottunk és hogy azok hoztak-e külön-külön jövedelmet vagy veszteséget mutatnak.

Nagy tévedés lenne azonban valamely gazdasági üzem évi eredményét pusztán csakis a pénz-számadások mérlege alapján konstatálni, amint azt az alábbi példák meggyőzően bizonyítják. Előfordulhat pl. az, hogy új gazdasági épületet emelünk vagy új gépet szerzünk be, amelyek több évre szóló befektetéseket képezvén az arra fordított kiadások nem terhelhetik azon egy év mérlegét. Sűrűn megtörténik az is, hogy valamely gabona-készlet nem a termelési — hanem az utánna következő évben értékesítettik. A pénzszámadások szerint az így származó bevételi tétel az eladás évének bevételeit növeli, holott pedig a megelőző, a termelési év javára lenne irandó. Avagy nem ritka azon eset sem, a midőn egyik évben az állat-állomány nemcsak a termés szerint előre megállapított része képezte eladás tárgyát, hanem az alap-állományt megtámadva egy rész abból is pénzzé tétetett. Az ilyen bevétel szintén nem szerepelhet egy gazdasági év jövedelmé gyanánt, mert hiszen azzal a beruházási tőkét csonkítottuk. Még számos ilyen példát hozhatnánk fel, melyek mind azt igazolják,

Vörös

lóheremagot

vásárlók

kisarankás árúért 160 kor.-ig

arankamentes árúért 170 kor.-ig

fizetek métermázsánként.

Mintát és ajánlatot kér az eladó mennyiség közlésével

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

= BUDAPEST. =

1002

Megjelent baromfitenyésztési osztályunk árjegyzéke

diszes kiállításban, számos ábrával.

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk.

Minden érdeklődőnek egyszerű
óhajra szívesen megküldjük. ≡

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

1000

hogy kizárólag csakis a pénz-számadások alapján az évi üzleti eredményt megállapítani lehetetlen.

Arra csakis úgy leszünk képesek, ha a zárszámadások második részét az u. n. „Vagyoni Mérleg“-et is egybe állítjuk. Magában foglalja ez a gazdaságban fekvő összes tőke-értékeket, sőt kitünteti azoknak netalán évközbéli változásait, gyarapodását, apadását is. Nélkülözhetetlen feltétele a rendszeres számadás vezetés. Feltételezi az összes leltárak: telek-, épület-, élő- és holt leltár, termény- és anyag-leltár lelkiismeretes és pontos vezetését. Ezek szolgáltatják a vagyoni mérleg adatait, a melynek egybeállítása a következőleg történik. Év végén az összes leltárak lezáratnak, illetve részről megint felvételnek. Telek-leltár az év közben esetleges földvétel vagy eladás, telkesítések értékének kitüntetésével lezáratik. Épület-leltárnál az évi törlesztési százalékok leírásával, netalán új építkezés értékének felvételével a végleges tőke-értéket megállapítjuk. Holt-leltárnál az egyes gépek és eszközök minemősége szerinti érték-csökkenési százalékokat levonásba téve, új beszerzés utáni gyarapodást kimutatva. — szintén megkapjuk a valódi végértéket. Az élő- termény- és anyag-leltárt év végén újból felvesszük, illetve az állat-termény- és fogyasztási anyagok naplójának lezárása által megállapított állat-létszámok, meglevő gabona- és anyag készletek elérhető értékét darabszám, mennyiség kitüntetésével egybeállítjuk.

Az egyes leltárak ilyformán megállapított értékét azután csoportosítjuk olyképen, hogy kiírjuk először is az illető leltár év elejéni értékét s mindjárt mellette kimutatjuk az imént megállapított év végéni értéket is. Ezzel mindjárt összehasonlítást tehetünk arra nézve, hogy év közben növekedett vagy csökkent e az egyes leltárak értéke. Végül a két számsor összegezésével együttesen kimutatjuk az egész vagyoni-állomány év elején és év végén együttes értékét, illetve gyarapodását avagy apadását. Már most a pénz-számadások mérlegét és a vagyoni-mérleget együttesen elbírálván és egymással kapcsolatba hozva, minden részle-

teiben hű és tiszta képét fogjuk nyerni egy gazdasági év üzemi eredményének.

Ilyen zárszámadással a több évekre szóló befektetések nem terhelik illetéktelenül egy számadási év mérlegét, mert ámbár azok értéke mint kiadás tényleg szerepel a számadások rendén, de viszont egyensúlyozva van az által, hogy a megfelelő leltár tőke-értéke ugyanazon összeggel emelkedik. Az el nem adott gabona értéke szintén a termelési év javára iratik azzal, hogy a termény- és anyag-leltárban megfelelő értékeléssel bennfoglaltatik. Előfordulhat az az eset, hogy a pénzszámadások szerint nyereség mutatkozik ugyan, de ha a vagyoni-mérleget tekintjük, esetleg reá jöhetünk arra, hogy e leltárak tőke-értékének apadása révén tényleg veszteséggel dolgoztunk. És ez lehet megfordítva is. Szóval a két mérleg egymást kiegészíti és egyik a másik nélkül semmit sem ér. Ha minden gazdaságban ilyen módon állítják össze az évi zárszámadásokat, hej, de sok csalódást, téves következtetést és károsodást lehetne elkerülni.

Sokszor hallunk künn az életben olyan forma megjegyzést, hogy ez vagy az a birtok nem jövedelmez semmit. Egy másik birtokról pedig az a vélemény, hogy a múlt évben szépen jövedelmezett. Az ilyen nyilatkozatok a legtöbb esetben csak felületesen oda dobott, minden számadási alapot nélkülöző üres kijelentések s rendes, szakszerű zárszámadások elkészítése mellett az ügy talán épen ellenkezőleg állhat. Vagy hallunk sokszor ilyet is: múlt évben reáfizettem a birtokra, ámbár igaz, egy kis befektetést is tettem. Ez sem helyes beszéd. Az okszerűen elkészített zárszámadás nem körülbelőlegesen, hanem határozott számokban beszél s kérelhetetlenül kimutatja a jó vagy rossz eredményt.

A zárszámadások ügyével kapcsolatban szükségesnek tartom itt megemlékezni olyan természetbeni teljesítmények elszámolásának módjáról, a melyeket valamely gazdaság vele semmi összefüggésben nem álló célokból eszközölt s a melyeknek értéke szintén elszámolás tárgyát kell képezze, ha a tiszta jövedelmet pontosan és határozottan kimutatni akar-

juk. Ilyenek a tulajdonos saját háztartása részére elhasznált termények értéke; nem a gazdaság, hanem külön a tulajdonos javára, esetleg valamely más vállata céljainak előmozdítására teljesített fuvarozások. Tudok olyan gazdaságot, a melyben az ily címen teljesített fuvarozások értéke önköltséget számítva egy év alatt néhány ezer koronát tett ki s a tulajdonos még sem számította azt fel gazdasága javára. Nem vette számításba azt sem, hogy az a fogatos erő rendeltetésétől teljesen el lett vonva, másfelől pedig a rendes gazdasági munkálatok idejekoráni teljesítése sem volt eszközölhető és így kétszeres károsodást okozott, a mi aztán a jövedelmezőséget lényegesen befolyásolta. Azután panaszkodott, hogy gazdasága nem jövedelmez.

Az ilyen teljesítmények el nem számolása semmivel sem indokolható. Nem pedig azért, mert bármely gazdaság önálló üzletet képez, a mely, mint ilyen — tekintettel arra, hogy egyetlen célját a jövedelmezőség kell képezze — ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül senkinek semmit sem adhat. Viszont az is előfordulhat, hogy a tulajdonos nyújt a gazdaságnak olyan értékeket, a melyek természetükre, eredetükre nézve a gazdasággal semmi közük nincsen. Az ilyesmit elszámolásának mellőzése szintén az eredmény tisztaságának rovására megy.

Az ilyen teljesítmények elszámolása leghelyesebben az u. n. „elszámolási könyv“ alapján történik. Könyvet nyitunk kettős könyvitel-szerű beosztással. Annak két oldalát „Tulajdonos számla“ elnevezéssel egybefoglalva, bal oldalát „Tartozik“, jobb oldalát „Követel“, jelzéssel látjuk el. Már most a „Tartozik“ oldalra beírjuk mindazon szállítmányok értékét a melyeket a tulajdonos gazdaságából év folyamán élvezett. Ilyenek lehetnek: tej, vaj, gabonaneműek, különféle fuvarozások stb. A „követel“ oldalra bejegyzendők a tulajdonos által esetleg a gazdaságnak juttatott különböző értékek u. n. készpénzelőlegek saját külön házi pénztárából, esetleg valamely más vállalatától átadott anyagok stb. A két oldal végösszegeinek összehasonlításából származó

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

Tanulmány-utazásom az észak-amerikai Egyesült-Államokban.

Irta: Dr. Hoffmann Ferencz.

III.

Amerika népe lelke mélyéből hisz hazája praedestinációjában. A természet kincseivel és nagyszerű alkotásaival megáldott föld gazdasági hivatása örömmel tölti el a nép lelkét és a tisztelet hangján ad kifejezést örömeinek az idegen előtt, mikor csodálattal és dicsekvéssel mondja: „It is a big country.“

És minnél távolabb esik tanulmány utam befejezésének időpontja saját szerény itéletem sem lehet más és kénytelen vagyok bevallani, hogy ez valóban egy nagy ország!! és hogy azzá lett és fog lenni, abban a természetén kívül a népnek is része van.

A termelés terén elért óriási sikerek nem csupán a kedvező körülményeknek tulajdoníthatók, mert azokat a nép bámulatos munka szeretettel és munka erővel, fáradhatatlan törekvéssel, csaknem emberfeletti testi és szellemi erő megfeszítéssel valamint páratlan vállalkozási szellemével vívta ki.

Az amerikai gazdasági élet minden ágá-

ban nagy tevékenységét óriási méreteket és számokat találunk. A legcélszerűbb eljárás alkalmazása és a takarékoság alapelve az iparnak. Csak is ezen elvvel lehet az anyagot és időt kihasználni. Fime is money!

Már sokkal nagyobb a takarékoság gyár épületek és helyiségek tekintetében. Gyakran egy igénytelen deszka — vagy hullámos bádógból készült bódében helyeztetnek el a legdrágább gépek. Ha munka időn kívül nézünk meg egy ilyen gyártelepet soha sem hinnénk mily bámulatos munka folyik abban, — oly munka mely a nyers anyagot egyolytában alakítja a legkülönbözőbb kész gyártmánynyá, csomagolja és átadja a forgalomnak. Volt alkalmam néhány ily gyártelepet megtekinteni. Így Chicagóban a: „Deering harvester Co“ arató gépgyárát, hol 9000 ember dolgozik naponta. Láttam Milwaukee-ban a „Pabst Brewery Co“ sörgyárát, hol évente 1,180.000 hl. sört telemelnek, Hazánkknak 97 sörfőzdéjében egész éven át 1,500.000 hl. sört termelnek.

Megtekintettem Chicagóban „Provisions packing Co“ vágóhidját, hol naponta 3000 drb. szarvasmarhát, 4000 drb. sertést és 3000 drb. ürüt vágnak le.

Nem akarom az olvasónak becses figyelmét fárasztani mindazon gyártelepek izgalmas munkálkodásának leírásával, miket fél évi tanulmány utazásom alatt láttam. Csak néhány

nyat említettem fel az amerikai munka páratlan és bámulatos ejtő productiójából.

Föld és nép egyformán a capitalista termelésre hivatvák. Azok a kincsek, miket a föld az eke nyomában áraszt s még inkább azok, melyeket a föld a bányák mélyében rejt — melyek gazdaságot, erőt és hatalmat kölcsönöznek egy nemzetnek — oly óriásiak, hogy ennél fogva Amerika képes egyik évről a másikra, sőt egyik napról a másikra a nemzetek gazdasági versenyében a feltétlen előnyt magának biztosítani.

Egyrészt tehát a föld, de más részről a nép coefficientense a nagy nemzeti gazdaságnak, melylyel Amerika dicsekedhetik és azon nagy kivitelnek, melylyel Amerika nemcsak Európát, hanem a világnak minden részét ellátja.

Mint egy jól szervezett hódító hadjáratra — kiválogatva a legrproductivebb élet korból a legrátermettebb embereket — úgy készült az emberiség évszázadokon keresztül arra a nagy vállalatra hogy egy ujvilágrészben utat egyengessen a capitalista termelés számára.

Ezen ujvilágrészbe átvandorolt népek úgyszólván az öreg Európa iskoláját kijárva azzal az elhatározással telepedtek le, hogy magoknak tisztán rationális alkatelemekből új existenciát alapítsanak. Azért az ósdi európai világnézet minden ballasztját elhagyva minden

különbözet vagyis egyenleg a gazdaság javára vagy terhére iratik, a szerint, a mint az egyik vagy másik oldal tüntet föl nagyobb végösszeget.

Végezetül ismételt hangsúlyoznom kell, hogy az évi zárszámadások helyes és szak-szerű elkészítésére igen nagy súlyt kell helyeznünk, mert csak ez képesíthet arra, hogy az évi gazdasági eredményt megállapítva, tisztán látbassunk. Ellenkező esetben vaktában dolgozunk.

Várady Géza.

Burgonya- és répatrágyázási kísérletek.

I.

Már rég bebizonyosodott tény, hogy a gyökér- és gumós növényzet különösen igényli a káliumot. Ezt azonban a falusi kisgazdák nagy része még mindig nem látja be. Hogy e gazdaságilag annyira fontos tapasztalat elismerését kiterjesszék, idevágó trágyázási kísérleteket tettek. E kísérletek eredményeit igyekszünk a következőkben leírni, hogy ezzel a még makacsul ellenálló kisgazdáknak eklatánsul bebizonyítsuk a burgonya- és répatrágyázás nagy gazdasági jelentőségét.

Először Bohlender kisgazdának Erlendbachban végzett burgonya trágyázási kísérleteit mondjuk el. A kísérleti talaj könnyű agyag. Az elővetemény téli rozs és csutak répa volt. A rozs előtt 1904-ben dohányt termeltek rajta, amikor is alapos istálló trágyázást nyert. A kísérlet 1906-ban a következő beosztással folyt le:

- I. parcella: trágyázatlan,
 - II. „ Thomassalak és kénsavas ammoniák,
 - III. „ kaint és kénsavas ammoniák,
 - IV. „ kaint és Thommassalak,
 - V. „ kaint, Thommassalak és kénsavas ammoniák.
- Az I. parcellának 2 kg. Thommassalakot, 6 kg. kaintot és 3 kg. ammoniákat nyújtottak. Az eredményről az 1. táblázat számol be. A levelek a növény növése alatt az 1.

és 2. parcellán jóval sötétebb színűek voltak, mint a többiek és legkorábban az 1. parcellán haltak el, majd pedig a 4. parcellán, míg a többi három az érés ideje egyidejűleg, körülbelül 14 nappal később lépett be.

Ugyanabban az évben Berizzi polgármester Bergben tett kísérletet, kinél a talaj szintén agyagos és 1905-ben búzát termelt. A trágyanemekről és az eredményről a 2. táblázat számol be.

Mindkét kísérlet világosan bizonyítja, hogy mily nagy hatással van a kálium a burgonyatrágyázásnál.

Ugyanezt megerősítik az 1907. évben végzett kísérletek. A következőkben három idevágó kísérletről fogunk beszámolni.

1. Lehr mezőgazda kísérlete, Dudenhofenben, Speyer mellett. A talaj agyagos homok. Az elővetemény 1906-ban téli rozs volt, amihez még a talaj a kísérlet megejtése előtt

1. Táblázat.

Egy hektár trágyázása	1 hektár termése kg	A trágyázatlanon felüli terméshozam kg	A tultermés pénzértéke Márka	Trágyázási költségek Márka	Trágyázással elért tiszta nyereség Márka	Tartóssági mérték %
1. Trágyázatlan	14464	—	—	—	—	19
2. 200 kg. Thomassalak	15250	786	39.30	97.30	Veszteség 58.—	18 ³ / ₄
3. 600 kg. kaint	20464	6000	300.—	107.70	Nyeresség 192.30	21
4. 600 kg. kaint	16780	2322	116.10	28.—	88.10	20
5. 600 kg. kaint	22143	7629	383.95	116.50	267.45	20 ¹ / ₂

2. Táblázat.

Egy hektár trágyázása	1 hektár termése kg	A trágyázatlanon felüli terméshozam kg	A tultermés pénzértéke Márka	Trágyázási költségek Márka	Trágyázással elért tiszta nyereség Márka	Tartóssági mérték %
1. Trágyázatlan	17500	—	—	—	—	20
2. 275 kg. 18%-os superfoszfát	24150	6650	332.50	133.35	199.15	22
3. 800 kg. kaint	18900	1400	70.—	107.15	Veszteség 37.15	18 ³ / ₄
4. 275 kg. superfoszfát	25750	6250	312.50	130.25	Nyeresség 182.25	21
5. 250 kg. 40%-os kálisó	22400	4900	245.—	114.10	130.90	20 ¹ / ₂
6. 300 kg. ammoniák	24150	6650	332.—	111.—	221.—	21
7. 275 kg. superfoszfát	23050	5550	277.50	44.45	233.05	23
8. 800 kg. kaint	23550	6050	302.50	41.75	260.75	21 ¹ / ₄

felesleges romanticismusát, sentimentalismusát hagyományát félre téve, csak azt tartották meg, mi gazdasági haladásra kívánatos és hasznos volt; vagyis egy hatalmas, törhetetlen erőt és egy tökéletesebb világnézetet, mely az öreg Európa népeinek évezredes politikai gazdasági és vallási háborúiban kiontott vérében tisztult meg és a középkori feudalismus romjain épült nagygyá.

Világréngető és korszakalkotó történelmi események voltak azok, melyek az emberiséget e nagy vállalatra indították.

Amerika gazdasági élete kezdetben lassan fejlődött, mert népessége gyér, minnek folytán a munkaerő ritka és drága volt. De éppen e körülmény volt egyrészt megalkotója a technikának mert ez kényszerítette a vállalkozókat a munkaerő és idő tökéletes felhasználására és üzemben a kézi munkaerőt pótlendő: „Labor saving machinery“ munka kímélő gépek alkalmazására. — Így állott elő a termelési technika azon magas foka, melyhez hasonló idáig az emberi cultura felmutatni még nem tudott.

És napjainkban a mikor már a gazdasági szervezett kiépült az emberek milliói vándorolnak át és szegődnek a nagytőkével való termelés táborába.

Ily körülmények között indult meg a titáni vállalat, melynek alapja ma már a tel-

jesen kialakult, dicsekvő nemzeti öntudat, mely meg nyilvánul az amerikai gyártmányokon olvasható e pár szóban: „Made in America“.

A lelkeket oly fanatizmus uralja, hogy az életnek minden percét munka és számítás tölti ki és csak a halál vet véget a nyereszkeségi és meggazdagodási vágyak, melytől mindenki át van hatva.

Ez a nyereszkeségi vágy a kizárólagos gazdasági racionalismus utján halad és kérelhetetlenül áldoz fel mindent a capitalista érdek szolgálatában, mégha utja holt testeken át vezet is. Erre vonatkozólag csak symbolum képpen szolgáljanak a statisztika következő adatai. Csupán a vasuti balesetknél meghaltak száma 2 év alatt 21,847 éppen annyi mint a búr háború folyama alatt elesett és elhalt sebesültek száma. Mig az Osztr. Magyar Monarchiában 172 ember hal meg vasuti baleset következtében addig Amerikában 11,006.

Annak az ember feletti törekvésnek és munkának, mit az amerikaiak kifejtének, meg van a jutalma a megtakarított tőkében. Tőke erőre nézve az Egy. Államok — minden fiatal-ság dacára — első helyen áll a világon. 1904-ben 18,844 bank működött 10.5 milliárd (14,448,545,990) dollár betéttel. Az Egy. Államok összes tőke ereje — the banking power — (13,826,000,000) 14 milliárd dollár majdnem akkora mint a föld többi országaió együttvéve,

melyek együttesen csak 5 milliárd dollár értékkel bírnak nagyobb tőke erővel. Ez az oka annak, hogy Amerika pénz forgalmának minden legkisebb zavara az egész világ pénzpiacán érezhetővé válik.

Ily tőkegazdaság mellett ne csodálkozunk azon, hogy az iparban évről évre oly nagy tökét fektetnek be. 1880-ban 3 milliárd, 1890-ben 6¹/₂ milliárd, 1900-ban már 10¹/₂ milliárd volt csak az iparba fektetve.

Ezen óriási tőke erővel az amerikaiak mintha versenyeznének a természettel a nagy-szerű dolgok produkálásában. Kisebb vállalatok trustok alakjában egyesülnek, hogy erejüket növeljék.

Van 7 nagy ipari trust, melyekben 1528 önálló ipar telek egyesült; az általuk koncentrált tőke pedig 2663 milliót meghalad. Ezek között legnagyobb az acél trust, egymaga 1370 millió tőkével. Nem akarom itt felsorolni mindazon óriási iparvállalatokat és trustokat, melyekben manapság az amerikai termelés ütőereje lüktet. Számszerint 8664 állami ellenőrzés alatt álló vállalat több mint 20,379 millió felett disponál.

De mindezzel még a fejlődés nem érte el tetőpontját, óriási területek és örök állanak még a nép rendelkezésére, erről meggyőződhetni, ha New-Yorktól San-franciscóig beutazzuk az Egyesült-Államokat, ha botekin-

istállótrágyát kapott. 5 parcellát osztott be. De beszéljen a 3. táblázat.

A számításban: 100 kg. burgonya ára 5 Márka, 100 kg. ammoniák 29.50 M., 100 kg. 40%-os kálisó 10 M., 100 kg. szuperfoszfát 7 Márka.

2. Günther Péter zeiskami gazda kísérleti talaj 1906-ban téli rozstot termelt, amelyre répa következett. A talaj közepes agyagos, kevés trágyázásban részesült. Kivételképpen itt 6 parcellát rendeztek be, még pedig azért, mivel 1906 őszén a szántóföld a répa alá istállótrágyát nyert, amelyet azonban nem használtak ki teljesen. Az ujonnan beiktatott parcella csak káliumot kapott. Kísérletei eredményéről a 4. táblázat számol be.

3. Heckbergi kisgazda kísérletei. E kísérlet a két kálitrágya — kainit és 40%-os kálisó — hatását vizsgálta és 8 parcellát osztottak be. A talaj kitűnő agyag és 1905-ben nyert utoljára istállótrágyát. 1906-ban téli rozstot termelt. Az eredményről az 5. táblázat számol be.

(Folytatjuk.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A konyhakert trágyázása. A konyhakert földjének igen jó erőben kell lenni, mert egy évben két-három termést is kívánunk róla. A terményekkel igen sok tápanyagot vonunk el a földtől, mit pótolni kell, ha nem akarjuk, hogy a talaj kimerüljön és a jövedelmező termelés rajta lehetetlenné váljon. A tápanyag pótlást istálló-trágyával hajthatjuk végre. Tudni kell azonban itt, hogy az istálló trágya használata mellett a földi bolha s egyéb rovarok, valamint a lötétű (a kert nagy ellensége) nagy számban jelenik meg, mert különösen utóbbi az istálló-trágyában való tartózkodást rendkívül szereti. Ha az egyes állatok trágyáját külön kezelnek, úgy egy némely kertivetermény alá alkalmazhatók volnának. Így például a kalarábi, petrezselyem jól diszlik juhtrágyás földben, vagy a nyári és téli retek marhatrágyás talajban. De viszont ugyanezek más állati trágyák alkalmazása mellett élvezhetetlenek. A konyhakertben a műtrágyák alkalmazása, valamint a komposzt (keveréktrágya), tőzeg- és baromfi trágya használata célravezetőbb. A konyhakertben a vetemények kívánalma szerint, külön-külön a táblákat más és más trágyával ellátni nem lehet, mert az ilyen kis területeken sok bajjal, veszéllyel és költséggel járna. Ezért inkább a műtrágyázást és ezt is úgy alkalmazzuk, hogy a keverékben a három fontos tápanyag, a foszfor, káli és nitrogén elegendő mennyiségben legyen jelen.

tünk a gyárakba és érintkezünk az ipar vezéreivel, kik fáradhatatlanul munkálkodnak a capitalista termelés kiépítésén.

Jóllehet időkint sok küzdelmet és válságot kell kiállani Amerikának is mint minden más fejlett közgazdasági életet élő államnak, de minél fejlettebb a közgazdasági élet annál hamarabb mulnak el a válságok, mely után az életre való vállalatok újult erővel indulnak fejlődésnek.

A napjainkban dúló gazdasági válság is részben a trustók kezében való tőke accumulációnak tulajdonítható. Gondoljuk meg csak 100 milliárd koronát meghaladó tőke néhány vállalkozó kezén. . . . Mily gazdasági, társadalmi nem kevésbé politikai hatalmat kölcsönözhet e körülmény ezen krözusoknak, de a vagyon megosztás tekintetében is óriási aránytalanságot szül. Az amerikai magánvagyon 60 milliárdra becsülik, ennek 54.8% t, a lakosság 1%-a bírja, A magánvagyon másik 45.2%-án pedig a lakosság 49%-a osztozik, míg a lakosság 50%-a vagyontalan. Tehát aránylag kevés ember kezében levő óriási

gazdasággal szemben nagy vagyontalanságot találunk.

A nagy tőkével való termelésnek ezen hátrányával szemben nagy kulturális jelentősége is van, melynél fogva az egyrészt a mai fejlett forgalom és fogyasztás ellátására, másrészt pedig a nagy tőkét igénylő általános emberi érdekeket szolgáló intézmények, vállalatok létesítésére nélkülözhetetlen. Az Egyesült Államok ezen tőke hatalommal való ságos kultur missziót teljesít. Erről volt alkalmam meggyőződni személyesen 1907. jul. és aug. hónapokban, midőn a mexikói Acapulcótól a Panama csatornán át New-Orleansba utaztam.

A közép amerikai államok folytonos háboruszkodásban állanak egymással, azonkívül belforradalmak is napirenden vannak, melyek nemcsak a kultura haladását, hanem a kereskedelmet, sőt a személyforgalmat is gátolják. Megtörtént velem, hogy mikor San Jose di Quatemalában partra szálltam, letartóztattak, mint hadi kémét és okmányaim előmutatása után is csak akkor eresztettek szabadon,

3. Táblázat.

Egy hektár trágyázása	1 hektár termése kg	A trágyázatlanon felüli terméshozam kg	A tultermés pénzértéke Márka	Trágyázási költségek Márka	Trágyázással elért tisztasági nyereség Márka	Tartóssági mérték %
1. Trágyázatlan	6008	—	—	—	—	17
2. 250 kg. 40%-os kálisó 200 kg. szuperfoszfát	9739	3731	186.55	39.—	145.55	16 ³ / ₈
3. 250 kg. 40%-os kálisó 200 kg. ammoniák	11959	5951	297.55	84.—	213.55	17 ¹ / ₄
4. 250 kg. 40%-os kálisó 200 kg. ammoniák 200 kg. szuperfoszfát	15306	9298	464.90	98.—	366.90	18 ¹ / ₂
5. 200 kg. szuperfoszfát 200 kg. ammoniák	11755	5747	287.35	73.—	214.35	17

4. Táblázat.

Egy hektár trágyázása	1 hektár termése kg	A trágyázatlanon felüli terméshozam kg	A tultermés pénzértéke Márka	Trágyázási költségek Márka	Trágyázással elért tisztasági nyereség Márka	Jegyzet
1. Trágyázatlan	8275	—	—	—	—	
2. 250 kg. 40%-os kálisó	10724	2449	122.45	25.—	97.45	
3. 250 kg. 40%-os kálisó 200 kg. szuperfoszfát	11103	2828	141.40	39.—	102.40	
4. 250 kg. 40%-os kálisó 200 kg. ammoniák	11397	3122	156.10	84.—	72.10	
5. 250 kg. 40%-os kálisó 200 kg. ammoniák 200 kg. szuperfoszfát	13450	5175	258.75	98.—	160.75	
6. 200 kg. ammoniák 200 kg. szuperfoszfát	8017	—258	—12.90	73.—	85.90	Veszteség

5. Táblázat.

Egy hektár trágyázása	1 hektár termése kg	A trágyázatlanon felüli terméshozam kg	A tultermés pénzértéke Márka	Trágyázási költségek Márka	Trágyázással elért tisztasági nyereség Márka	Jegyzet
1. Trágyázatlan	12000	—	—	—	—	
2. 800 kg. kainit 275 kg. szuperfoszfát	15440	3440	172.—	44.85	127.15	
3. 250 kg. 40%-os kálisó 275 kg. szuperfoszfát	14000	2000	100.—	44.25	55.75	
4. 800 kg. kainit 300 kg. ammoniák	15400	3400	170.—	94.10	75.90	
5. 250 kg. 40%-os kálisó 300 kg. ammoniák	15640	3640	182.—	93.50	88.50	
6. 800 kg. kainit 275 kg. szuperfoszfát 300 kg. ammoniák	20400	8400	420.—	113.35	306.65	
7. 250 kg. 40%-os kálisó 275 kg. szuperfoszfát 300 kg. ammoniák	21000	9000	450.—	112.75	337.25	
8. 275 kg. szuperfoszfát 300 kg. ammoniák	13800	1800	90.—	87.75	2.25	

mikor hajóm elindult. A forgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében és a forradalmi hangulat lecsillapítására minden nagyobb kikötőben ott találtunk egy vagy több amerikai hadihajót. És a hol Aucle Sam kitüzi csillagos lobogóját, ott terjed is a kultura, melynek symboluma képen jó iskolák, kórházak, kényelmes tiszta lakások, ipartelepek és rendszeres földművelés tűnik fel!

Hogy napnyugaton a kultura leghivatottabb terjesztője, egyrésztől nagy tőke erejénél fogva is épen az Am. Egyesült Államok, mutatja azon körülmény is, hogy a világjelentőségű Panama csatorna kiépítését és a vidék egészségügyi rendezését az Egyesült Államok vállalta el. A csatorna-bizottság — melynek élén maga az Egyesült Államok elnöke áll — legutóbb 32 milliót kért a munkálatok tovább folytatására. A csatornaépítése idáig a francia társaság kártalanítása és a szabadalmi jognak a Panama köztársaságtól 10 millióért való megszerzésével több mint 250 millióba került.

Röviden ezekben kívántam a tőke erőről megemlékezni, lássuk már mostan milyen a

Ezen anyagok legmegfelelőbb arányát trágyázási kísérletekből tudhatjuk meg. Komposzttrágya minden kerti földre egyaránt kiválóan alkalmas.

+ **Almafélék talaj igénye.** Tudvalevő, hogy az almafának gyökérzete nem hatol mélyen a földbe; ezért termelésénél olyan talajra van szükség, melynek felső rétege táp-dús és nem nagyon száraz. Az almafa a napot igen szereti, de a forró fekvést nem. A nedvesség és védettség tekintetében az egyes fajok, mint például a jegesalma, Hercegalma stb., melyek csak nedvesebb talajban fejlődnek szépen hoznak bő termést. Viszont más fajok a könnyű, szárazabb talajban is jól érzik magukat és sokat teremnek. Ha egy gyümölcsfa tenyészkívánalmalt ültetési helyén fel nem találja, az többek közt terméketlenségében vehető majd észre. A közönséges gazdasági almafajták kevésbé igényesek, a zordabb fekvést is tűrik s ott mérsékeltabb táperejű talajban is elegendő gyümölcsöt hoznak. A finomabb minőségű, ugynevezett asztali fajok ellenben már igényesebbek s ahhoz, hogy bőven s finom gyümölcsöt teremjenek, megkívánják a talaj tápereje mellett azt is, hogy védett fekvésük legyen.

IRODALMI SZEMLE.

A hitelszövetkezetekről. E cím alatt a falusi gazdaember használatára szánt füzet jelent meg a földmívelésügyi miniszter kiadásában, *Cseglény* Tivadár gazdasági szaktanár tollából, a ki munkájában kifejti az Országos Központi Hitelszövetkezet közreműködését a falusi emberek hitelszükségletének ellátásában és utmutatásokat ad a szövetkezeti ügyvezetés tekintetében. A munkát lelkészek, tanítók, jegyzők, kiscgazdák ingyen kapják, ha egyszerű levelező lapon a miniszterium könyvtárához fordulnak.

EGYLETI ÉLET.

Felhívás

az Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet tagjaihoz.

Az erd. gazdatiszti egylet folyó évi közgyűlésének összehívását február 20 — március 10 közötti időre tervezzük. Az idei közgyűlés elébe a jövő egyleti működésre vonatkozó több igen fontos előterjesztést is szándékozván tenni, a közgyűlés helyének megválasztását a tagok többségének óhajta szerint kívánjuk eszközölni.

Felkérjük ezért az egylet tisztelt tagjait, hogy legkésőbb február hó 15-éig egy levelező lapon alólirott elnökséggel tudatni

munkás helyzete a „Határtalan lehetőség országában“.

Az amerikai munkásnép saját érdeke védelmére éppen úgy, mint a capitalisták — társulás útján növeli erejét. Munkásegyleteik mindenkor elég erősek arra nézve, hogy a termelésből a munkás is megkapja az öt megillető részt. Ezen munkás unióknak nagy érdemük van a munkabér és munkaidő megállapítása körül. Azt lehet mondani, hogy a trust és kartellbe egyesült kapitalisták hatalma ellen a munkás népet ezen uniók védik meg. Tanuja voltam, hogy szervezett munkások 8 órai munkaidőre 4—8—10 dollár bért kaptak és ilyen bérrel 250 napot is dolgozhatnak. A született amerikai munkásnép takarékosnak mondható; bár ruházkodásra, lakásra és táplálkozásra jövedelméhez képest sokat áldoz. Ennek tulajdonítható, hogy a született amerikai munkás nagyobb jövedelme arányában nem tud sokkal többet megtakarítani, mint az európai munkás.

(Folytatjuk.)

sziveskedjenek, hogy vajjon az ideai közgyűlés helyeül: Kolozsvár, Nagyenyed, Dicső-szentmárton és Marosvásárhely (vagy esetleg más) városok közül melyiket óhajtják kijelölteni.

Kolozsvár, 1908. január hó 31.

Az erdélyrészi gazdatiszti egylet
Elnöksége.

*

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató-választmányának január 29.-i üléséről szóló tudósítást lapunk jövő számában hozzuk.

*

Az E. G. E. kolozsvármegyei gazdasági szakosztályának intéző-bizottsági ülése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsága Kolozsvárt 1908. évi január hó 21-én (kedden) délután 4 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tartott.

Elnökölt: Dózsa Endre cs. és kir. kamarás, szakosztályi alelnök, alispán.

Felen voltak: Tokaji László, Hankó Veress Károly, Igaz Lajos, Dr. Szentkirályi Ákos, Marossy Ferenc, Dr. Pavlik Sándor, Jászberényi András, Bárdos Péter, Jakab László felügyelő, Bácsi Gyula, Br. Bornemisza József, Csanády Attila, Palló Imre, Br. Mannsberg Sándor, Dr. Szentiványi József, Nagy János, idősb. Sipos Gábor, Szász István, Tanka Sándor főállatorvos, Irsay József, Nagy Endre, Kiss Gyula és Cséres Lajos mint a szakosztály i. előadója.

Elnök üdvözlöli a megjelenteket, tudatja, hogy a főispán ur betegség révén gátoltatott az elnöklésben, ülést megnyitja. Jegyzőkönyvi hitelesítők: Dr. Szentkirályi Ákos, Tokaji László.

1. Előadó felolvassa a december havi ülés jegyzőkönyvét, mely az „Erdélyi Gazdában“ egész terjedelmében közöltetett — tudomásul vétetett.

2. Olvastatik a földm. miniszter leirata a takarmányhiány pótlása ügyében, melynek kapcsán előadó jelenti, hogy a hivatalos táblás kimutatások a főszolgabírói hivataloknak megküldettek — tudomásul szolgál.

3. Kolozsmegye törvényhatóságától érkezett átirat kapcsán Tanka Sándor trvh. m. kir. főállatorvos szakelőadó részletesen ismerteti az Ausztriával kötött új állatforgalmi egyezmény pontjait és az ezekhez tartozó végrehajtási rendeletet (lásd az „Állategészségügyi Értesítőt“). — Köszönettel, tudomásul szolgál.

4. Előadó előterjeszti javaslatát a szakosztálynak 1908 évi munka programjáról: 1. Fafaragó községekben téli munkás csoportok szervezése. 2. Varottaskészítő és értékesítő szövetkezet létesítése Nagy-Petriben. 3. Válaszati kosárfonó szövetkezetnek megyei értékesítő szövetkezetté való beállítása. 4. Szőlőterületek felújítására szőlő dugványoknak ingyen való kiosztásai. 5. Községi legelő rendezések. 6. Falusi kender-áztatok létesítése. 7. Konyha vetemény kertészet előmozdítása Kolozsvár környéki falvakban. 8. Járási gyümölcs kiállítás rendezése. 9. Kiscgazdák gyümölcsös kertjeinek szemléje és jutalmazása. 10. Falusi vaj- és tejszövetkezetek létesítése. 11. Népies gazdasági előadások és háziipari tanfolyamok rendezése. 12. Járási állatdíjazások rendezése, Ezen javaslat elfogadtatott Dr. Szentkirályi Ákos és Sipos Gábor pótlásaival, hogy a csemege-szőlők terjesztése felkaroltassék.

A munka program kapcsán Bárdos Péter írásos véleményét elnök előterjeszti a bolgár kertészet mintájára beállítandó falusi minta kertészkedésről. — Elnök és Tokaji László felszólalására elhatározatott, hogy ha valamely Kolozsvár környéki községben, ilyen irányú kertészkedésre akad vállalkozó — jelentkező: azt a szakosztály támogatni fogja a fenti 7. pont alapján.

5. A vármegye szőlőtermelő községeiből érkezett és szőlődugványok adományozása

iránti kéréseket bemutatja az előadó. Elnöki elintézés alá utaltatnak.

6. Szucsák községnek községi nemes-fűztelep létesítése tárgyában beadott kérése a földm. miniszterhez pártolólag terjesztetett fel — tudomásul szolgál.

7. Elnök tudomására hozza az intéző bizottságnak, hogy a december 18-iki gyűlés határozatából kifolyólag — némely kolozsmegyei községben tapasztalt legelőhiány és legelőrendezési ügyben ezen ülést megelőzőleg egy népies szakértekezlet tartatott, amely a külön meghívókhoz csatolt kérdőpontokat megvitatta és az ott felmerült eszmék alapján javaslatba hozza, hogy:

a) Javasoltassék a törvényhatóságnak egy legelőrendezési bizottság alakítása: törvényhatósági, gazdasági szakosztályi tagokkal és Kolozsvárt működő állami közegekből. Ezen bizottságnak gyakorlati hivatása lenne:

b) A Kolozsvárt lakó s hivatott földmívelésügyi állami közegekkel vizsgálattassa meg a földmiv. miniszter azon községek legelőit, melyek azoknak javítását, karbahozatalát a törvényhatóság útján kéri, s az állami segély ellenében a községi közserőt felajánlják.

c) Említett hármassal összetételű törvényhatósági legelőrendezési bizottság először statisztika útján venné számba a legelőhiányban szenvedő községeket, s ha azok a pótlást bérlet vagy vétel útján remélhetik, járjon közbe egy a jogügyletekben, valamint a pénzügyi ellátás tekintetében: mindenkor a község vagy a közbirtokosság autonómiájának respektálásával s az alispáni hivatal útján. A pénzügyi rendezést a vármegye törvényhatósága garantálná a legelőrendező bizottság ajánlatához képest.

d) Javasoltassék a törvényhatóságnak, hogy legalább a növendék állatok részére szervezzen törvényhatósági (járási) közös legelőket, olyan községek részére, amelyek közvetlen környékén állandó nagyobb birtok nincs, de talán távolabbi alkalmas ponton (Havasokon, Mezőségen) lehet találni nagyobb bérletű legelőket, esetleg az erdőkincstár tulajdonában.

e) Ténne a törvényhatóság megfontolás tárgyává, arra alkalmas vidékeken a legelőerdők rendszerének beállítását a legelőrendező bizottság hatáskörébe utalandó ügykörként.

f) A községi és közbirtokossági legelők állandó felügyelete bizassék az eddigi vonatkozó törvények keretén belül a járási főszolgabírói hivatalokra, kik az alájuk rendelt m. kir. járási állatorvossal vizsgálattassék felül időközönként a községi és közbirtokossági legelőket, annál inkább, mivel törvény által előírt községi legelőrendtartások mihamarabb életbe lépnek. — Az intéző bizottság ezen javaslatokat elfogadja és a törvényhatóság elé terjesztendőnek határozza.

A legelő-üggyel kapcsolatban tudomásul adja elnöklő alispán, hogy nála Válaszut községéből egy nagy küldöttség panaszkodott, hogy a katonai kincstár csikótelep céljára kibérelvén az egész válaszuti uradalmat, a községi kiscgazdák elesnek az eddig az uradalomtól jó pénzen bérelt legelőtől s közbenjárását kéri. — Az intéző-bizottság súlyosnak és sürgősnek ismervén el a válaszuti kiscgazdák előterjesztését, elhatározza, hogy a válaszuti legelőbérlet ügyében előterjesztést tesz a megye törvényhatóságánál, az Erdélyi Gazdasági Egyletnél s a főispán ur ő méltósága útján a földmívelési miniszternél.

Ugyancsak a legelő-üggyel kapcsolatban Dr. Pavlik Sándor felveti indítványát, hogy a temesmegyei gazdasági egylet példájára, nem-e kellene a törvényhatóság keretében is foglalkozni a községi és közbirtokossági legelők megváltásának országos oszméjével, hogy így elsősorban a további legelőfelosztások megakadályoztassanak. Azonkívül ugy találja, hogy az eddig elhangzott legelőrendezési eszmék és teendők legjobban úgy lennének megindíthatók, ha a földmívelési miniszterium a Kolozsmegye területére is igért

erdélyrészi gazdasági segítő aktiót mihamarabb működésbe hozatná. — Intéző-bizottság ezen eszmét is a törvényhatóság elé terjeszti megfontolás okából.

8. Előadó bemutatja a kolozsvári járási főszolgabírói hivatal jelentését, a múlt év októberében Bonchidán rendezett járási gazdasági, háziipari kiállításról és állatdíjazásról és kiemeli, hogy a kiállítás olyan sikeres volt, hogy nemcsak deficit nélkül zárult, de a főleg jótékony célra volt fordítható, azonkívül kiosztott 836 kor. pénzdíjakban. 18 ezüst érem, 27 bronz érem és 40 elismerő oklevél. A kiállítás igen látogatott volt, különösen sok kiscgazda jelent meg s okult a látni — és tanulni valókból.

Elnök elismeri, hogy ezen járási kiállítások (most már a harmadik) közgazdasági haszna, jó rendezettsége, mindenkor sikere kiemelendő, s hogy a kiállítás eszméjének felvetésében, a kivitelben és rendezésben az érdem oroszlánrésze a járás főszolgabíróját Hankó Veres Károly urat illeti. javasolja hogy részére jegyzőkönyvi elismerést szavazzassék.

Intéző bizottság egyhangulag járul hozzá elnök és előadó előterjesztéséhez s örömmel mond a jegyzőkönyvi elismerést: Hankó Veres Károly kolozsvári járás főszolgabírónak.

9. Az indítványok kapcsán: Tokaji László utal azon számos körülményre, hogy a választott kosárfonó szövetkezet s más megyei, háziipart üző község lakossága ott helyben nem tudja készítményeit kellőképp értékesíteni s ezért indítványozza, hogy Kolozsvárt létesítendő háziipar értékesítő helyiség eszméjét a szakosztály megfontolás tárgyává tenné, — tekintettel az idő előrehaladására, felkérte Tokaji László, hogy eszméjét valamely közelebbi intéző-bizottság ülésén részletesen terjesztene elő.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Az 1908. évi országos állatszámolás. A földmivelésügyi miniszter most adta ki valamennyi törvényhatósághoz körrendeletét a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény alapján évenként fogantatandó tavaszi haszonállatszámolás tárgyában. A rendelet értelmében a haszonállatok, szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, sertés, juh és kecske minden községben a legelőre kihajtás előtt, de legkésőbb március hó végeig az állategészségügyi vizsgálatkal kapcsolatban faj, kor és ivarszerint összeírandók.

Legeltetési tilalom az álatvásártereken. A földmivelésügyi miniszter elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy az álatvásárterek legeltetése egyáltalán tilos és más célra is csupán fertőtlenítés után használhatók. Ezen rendelkezés megszegése kihágást képez, mely 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Balogh Vilmos.

Géresi Balogh Vilmos földmivelésügyi államtitkár január 25-én elhunyt.

Ez a rövid híradás egy igen nagy veszteséget jelent egész mezőgazdaságunkra és különösen reánk: erdélyrészi gazdákra nézve. A mi embereünk volt ő. Tudta, ismerte és

orvosolni igyekezett a mi bajainkat, a mi szégyen Erdélyünk ezer bajait!..

Balogh Vilmos itt született 1855-ben, Czelnán. A földm. miniszteriumba 1874-ben lépett.

Különféle osztályokban végzett sokágu munkássága után 1896-ban Darányi földmivelésügyi miniszter az elnöki osztály vezetését bízta rá, melyet 1903-ig vezetett is. Ez állásában szerzett magának legtöbb barátot és tisztelőt. Szives, kötelező modora, szociális érzeke egyformán becsültté tették őt a miniszterium tisztviselői körében, mint pedig a miniszteriumon kívül álló közönség előtt. Fellelősségteljes állásának amugy is sok terhét szaporította még azzal is, hogy elfogadta a hegyvidéki és székely akció ügyeinek középonti vezetését. A szülőföldje iránt érzett rajongó szeretet ösztönözte őt arra, hogy különösen a székely akciót meleg szeretettel karolja fel. Alig volt esztendő, hogy a székely kirendeltség működési területét be ne utazta volna s amidőn a székely nép talpraállításának immár sok eredményt felmutató munkáját a múlt év folyamán a székely kiállítás keretében bemutatták, Balogh Vilmosnak a helyszínén nyílt alkalmat miniszterének a székelység ügyeinek jobbrafordításáról beszámolni. Balogh Vilmost 1905 február havában a királyi kegy államtitkári címmel és jelleggel ruházta fel, rövid pár hónapra rá pedig valóságos államtitkárává lett a miniszteriumnak. Ebben a minőségében legfőbb intézője volt a miniszterium összes erdészeti, állattenyésztési, lótenyésztési és vízügyi, a gazdasági szakoktatás, a kísérletügy, a kisebb gazdasági ágak és a két népszerű akciónak. Csakis a váratlanul közbejött halál fosztotta meg őt attól, hogy díszes állásában az eddiginél is maradandóbb érdemeket nem tudott szerezni. Eddigi érdemei is azonban oly számosak, hogy emlékéket kegyelettel őrizi meg az idők végezetéig mindenki, akinek szíven fekszik a magyar földmivelésügy előbbrevitele.

Darányi miniszter a következő meleghangu részvétlevelét intézte az elhunyt özvegyéhez:

Méltóságos asszonyom! Mély megilletődéssel értesültem kedves férjének, nagyra-becsült munkatársamnak megdöbbentő elhunytáról. Fogadja méltóságod a gyászba-borult család minden tagjával együtt mélyen érzett fájdalmas részvétem nyilvánítását. A megboldogultban, aki 3 évtizedet meghaladó állami szolgálata alatt a magyar tisztviselői karnak mindenkor díszes és példányképe volt, egyik legkellemesebb munkatársamat vesztettem el, aki évek hosszú során át kiváló képességeinek egész erejével támogatta törekvéseinket. Nemes emléket hű kegyelettel fogom megőrizni a vezetésem alatt álló egész miniszteriummal együtt. Fogadja méltóságod őszinte nagyra-becsülésem nyilvánítását, melylyel vagyok alázatos szolgálója: Darányi Ignác.

Temetése folyó hó 27-én délután félnegy órakor volt a kerepesi-uti temető halottasházából. A temetésen a gyászoló család tagjain kívül jelen voltak: Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár, Lestyánszky Sándor ny. államtitkár, Darányi Béla, Dobokay Lajos, Kazy József, Pirkner János, Rakovszky György, Sárosy-Kapeller Ferenc, Molnár István, Horváth Sándor, Tervei Imre, Kvassay Jenő, Forster Kálmán, Szápáry Péter gróf, Németh József dr., Zsedényi Géza, Szomjas Lajos dr., Faragó Lipót, Tahí Jakab, Landgraf János miniszteri osztálytanácsosok, stb. A gyászszertartást Petri Elek ev. ref. lelkész végezte, aki a ravatalnál megható beszédet, a sirnál pedig imádságot mondott. Azután Mezőssy Béla államtitkár a földmivelésügyi miniszterium nevében e szavakkal bucsuzott el az elhunytól:

Nagy és váratlan a veszteség, amely bennünket kidöltöddel ért. Balogh Vilmos a kötelességét mindenkor hűen teljesítő magyar tisztviselőnek igazi mintaképe volt. Világosan látó agy a kérdések fölfogásában, biztos és puritánságig tiszta kéz a kivitelben, forró szív és nemes lélek az igaz ügy szolgálatában, hosszú, három évtizeden túl tartó lankadatlan szorgalom, önzetlen buzgóság a közügy javára! Ez a te életed rövid foglalata! Megfáradt testedet pihenni tesszük itt, de neved élni fog! Mert a te tevékenységed nyomot hagyott a magyar közélet mezején. Ott a messze bércek alján, az ország határmegyéin, a kicsiny viskóban, ahol a székely imádsága száll az egek urához, ott áldva lesz a te neved, a te kezed, amelynek nyomán meglegeedés és jóllét fakad.

— A zöldségtermelés és boltgárkertészet terjesztése. A földmivelésügyi miniszter a zöldségtermelés és boltgárkertészet terjesztése ügyében értekezletet hívott össze a miniszteriumba. Az értekezleten megjelentek a zöldségtermesztésben érdekelt vidékek gazdasági és kertészeti egyesületei, a törvényhatóságok, a feldolgozó ipar és a kereskedelem képviselői. Az értekezletet Molnár István miniszteri tanácsos, gyümölcsészeti és fatenyésztési miniszteri biztos nyitotta meg Darányi miniszter helyett, a ki a megjelenésben akadályozva volt s üdvözölte a megjelenteket. Az értekezlet elé terjesztett kérdőpontok egy szerkesztettek meg, hogy a termelés és értékesítés kérdései szorosán összekapcsolattak. Az általános vita megindítván, elsőnek Ziegler Nándor, a fővárosi vásárcsarnokok igazgatója szólalt fel. Megállapította, hogy Magyarország a zöldségtermelés tekintetében a külfölddel szemben inferioritásban van. éppen ezért üdvözli a kormányt e kezdésért. Véleménye szerint különösen a főváros környékén kellene a termelést fokozni és célravezetőnek vélné, ha a főváros szennyvizeinek a felhasználásával éppen a szikes talajok tételnének termővé. Így csatornát kellene vezetni e szennyvizek levezetésére, a mely az öntözés kérdését oldaná meg. Németh József szerint az ismétlőiskolák tanítóit kellene felhasználni a kertészeti ismeretek gyakorlati terjesztésére. Kodolányi Antal a falusi népiskolai kertek szervezését sürgette már évtizedekkel ezelőtt, ilyen iskolai kertek

Legnagyobb választék és legutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeire: legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

vannak a külföldön és ezek a melegágyai a virágzó külföldi kertészeteknek. Bartóky József miniszteri tanácsos arra hívta fel az értekezlet figyelmét, hogy a nagygazdaságok cselédjeit kell beoktatni a konvenciók földi kert művelésébe. A kertészetet a nép ma még sok helyen kigunyolja, arra kell súlyt fektetni, hogy ez a gazdasági ág népszerűsített és így helyes volna, ha a földművelésügyi kormány közegei a kertészkereskedőket a vidéken istápolnák.

— A földbirtok megosztásáról. E címmel tartotta meg dr. Bernát István országgyűlési képviselő a Magyar Tudományos Akadémia első osztályának minapi ülésén székfoglaló értekezését. Felolvasásában kiemelte különösen, hogy nálunk Magyarországon közgazdasági életünk szerkezeténél fogva a nemzeti érdekek mily szoros és el nem választható kapcsolatban vannak a földbirtokpolitikával. Emeli ennek fontosságát még az is, hogy az utóbbi évek folyamán a szociáldemokráciával szövetkezett radikális irányzat rendszeresen támadja az eddig követett magyar birtokpolitikát és Marx tanításaira hivatkozik. Előadó bebizonyította, hogy a fejlődés természetes menete az, hogy a nagybirtokok az intenzívebb kultúra hatása alatt kisebbekre hasadnak szét. Bizonyos gazdasági ágakban a nagybirtok a kicsinytel fel sem veheti a versenyt. Ha veszedelemről van szó, az a középbirtoknál mutatkozik. Tanulmányának befejezése gyanánt kimondja, hogy a mezőgazdaság fejlődése ott, ahol egészséges irányban halad, nem a nagy, hanem a kisbirtokosoknak kedvez. A nagybirtokok rendszeresen a hanyatló gazdálkodás korában, vagy ott keletkeznek, hol az ingó tőke vásárolja össze a kicsinyeket, tekintet nélkül a jövedelmezőségre.

— Vizvezetékek a Székelyföldön. A Székelyföldön hetven olyan község van, amelyek hol állandóan, hol pedig a szárazabb esztendőkből vízhiánnyal küzdenek. Ez az állapot károsan hat nemcsak az embereknek egészségére, de a gazdálkodásra is. Mert elegendő viz nélkül marhát tartani, gazdálkodni nem lehet. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter látván, hogy a szóban levő községek gazdasági haladásának egyik legnagyobb akadály a vízhiány, már a múlt évi költségvetésben gondoskodott arról, hogy azokat a községeket, amelyeknek lakossága maga is hajlandó áldozni a gazdasági célokra szükséges víz biztosítására, vízvezető s efféle művek

alkotására, ez irányú tevékenységükben támogathassa. Ehhez képest már a múlt évben százezer koronát vett föl a hegyvidéki és székelyföldi községek vízügyi bajainak orvoslására s ugyanazon összeget irányozta elő a folyó évre is.

— Borkivitel a Svájcba. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a Svájccal kötött kereskedelmi szerződés végrehajtása tekintetében a svájci szövetség tanácsával létesített megállapodás értelmében a svájci vámhivatalok 1908. évi január hó 1-től kezdve a Svájcba való bevitelre szánt természetes magyar borokra nézve az országos magyar kir. kémiai intézet és központi vegykeresleti állomás (Budapest), a debreceni, kassai, keszthelyi és magyaróvári m. kir. mezőgazdasági vegykeresleti állomások és a fiúmei, kolozsvári és pozsonyi m. kir. vegykeresleti állomások által kiállítandó bizonyítványok hitelességét el fogják ismerni. Oly borküldemények ellenben, melyek kísérő-bizonyítvánnyal nincsenek ellátva, vagy melyek kísérő-bizonyítványai nem érvényesek, természetes voltuk kiderítése érdekében a svájci vámhivatalok által kémiai vizsgálat alá vétetnek.

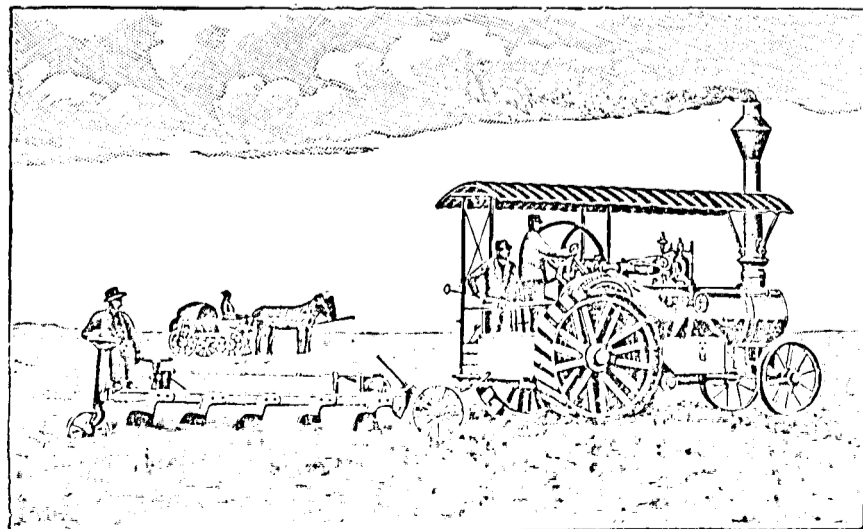
— A világ gabonatermése. A földművelésügyi miniszterium most adta ki a világ gabonaterméséről szóló jelentésének második kiadását, a mely a nyári dolgozat második javított kiadásának tekinthető. A forgalomra és a gabonakészletekre nézve a nyáron ismert adatok változatlanok; csupán a nyáron végzett termésbecslés között mutatkozik némi eltérés. Legnagyobb eltérés Franciaország buza-termésében mutatkozik, a hol a nyári becslés szerint 95 millió mázsa buzát vártak s termett 101.70 millió mázsa. A többi beviteli államoknál az eltérés nem lényeges. A végleges becslés szerint a beviteli államok termése 260.60 millió métermázsa, a nyári becslés 254.32 millió métermázsa tette. A kiviteli termelő államok között Magyarországon, Horvát- és Szlavonországgal együtt, a nyári becslés szerint 35.48 millió métermázsa termett, a végleges becslés 35.57 millió métermázsa teszi a termést. A kivitelre termelő összes államok termését a földművelésügyi miniszterium nyári becslése 606.67 millió métermázsa értékelte, a végleges becslés pedig 588.47 millió métermázsa.

— Felolvasás a visszavándorlásról. Jan. 25-én este tartotta meg nagy közönség előtt

ifj. Leopold Lajos „A visszavándorlás mérlege” című előadását a Társadalomtudományi Társaságban. Az előadás anyagát Leopold főként az Egyesült-Államok munkaadóinak és munkásainak vezéremberitől, továbbá az Unio és Kanada szakhivatalaitól és számos amerikai egyetemi tanártól kapta. Az előadó így szembeállította egymással visszavándorlásunk legszélsőségesebb amerikai megítéléseit, többek között John Mitchellnek, a 300 000 tagot számláló amerikai bányász-szövetség elnökének, több munkás-kamarának és szakszervezetnek valamint E. W. Dabsnek, Roosevelt legutóbbi szociálista ellenjelöltjének nyilatkozatait. Válság idején a munkaadók az új, még kevésbé nyitott magyarországi bevándorlókat bocsátják el legkönnyebben a szakszervezetek ellentálló szolidaritásának akadékoskodása nélkül. Az így elbocsátott munkanélküli elemek itthon csak a munkanélküliség napjait töltik el, aztán megint felkerekednek, hogy újabb, erősebb előrenyomulást tegyenek az amerikai életszínvonal felé. A mostanihoz hasonló abnormis visszavándorlás ismétlődése csak akkor lesz kizárva, mikor kivándorlóink műveltsége, szakmaképzettsége, standardja és szervezethez eléri az amerikai színvonalat. De mielőtt ez bekövetkezik, nemcsak a visszavándorlás szűnik meg, hanem a kivándorlás is. Az abnormis visszavándorlásban semmi örömdetes jelet nem lát, nem egyéb az, mint gazdasági és társadalmi fejletlenségünknek Amerikában jelentkező utóhatása.

— A Canadába való kivándorlást betiltották. A Canadába való bevándorlást s ezzel kapcsolatban az oda való kivándorlást hivatalosan betiltották. Az amerikai rossz viszonyok közt Canada volt a kivándorlók utolsó menedéke s most ez is megszűnt, nyilván az ottani tarthatatlan állapotok miatt. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, mint értesülünk valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez a következő körrendeletet intézte: „A montreali cs. kir. főkonzul távirati úton jelenti, hogy a canadai kormány a bevándorlást újabb intézkedésig betiltotta. Értesítem, hogy a canadai kormányunk ezen rendelkezésére a kivándorlásról szóló 1903. évi IV. törvénycikk 5. §-ában megadott felhatalmazás alapján a Canadába való kivándorlást egyelőre megtiltom. Felhívom, hogy jelen rendeletemet megfelelő módon a legszélesebb körben hozza köztudomássá.

— A Festetics-féle uradalmak parcell-

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasú ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1908

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

Lázása. A Festetics-féle ollári és vasvári hitbizományi uradalmak felosztásra kerülnek. A parcellázásra vonatkozó tervek és térképek, valamint a becslési adatai az uradalmakkal határos községekben közszemlére vannak kitéve, a vasvári uradalomra vonatkozólag husz községben, az ollári uradalomra vonatkozólag tizennégy községben. A venni szándékozó kigazdák Olláron és Vasváron az ott működő kirendeltségek iródájában minden kérdésre díjtalan felvilágosítást kapnak. A parcellázás tudvalevőleg a földművelésügyi miniszter közrehatásával történik és a miniszter megbízottja jár el a parcellázás dolgában.

— **A jegybank zárszámadása.** Az Osztrák-Magyar Bank most teszi közzé 1907-ről szóló zárszámadásait. Ezekből kiderül, hogy a bank összes műveletei 11.280 millió koronát tettek ki, 1.184 millióval többet a tavalyinál. A pénztári forgalom 103.968 millió korona volt, 6.600 millióval több az előző évinél. E forgalomból esik: a bankjegyforgalomra 45.495 millió korona, ércban és érmékben 2.701 millió korona, a kölcsönüzletre 506 millió, a giroforgalomra 32.214 millió, a devizaüzletre 1.129 millió, a bizományi üzletre 2.022 millió, a többi üzletre 7.367 millió korona. Az érckészlet 1907-ben 13.4 millióval csökkent s december végével 1.440 millió koronát tett ki. 1907-ben elért nyereség 29.925.536 korona, a melyből a két állam kormányzatra 13.114.775 korona esik.

— **Agrikultur foszfát.** Ezen a címen a hazai de különösen a külföldi műtrágya kereskedők egy újabb fajta műtrágyát ajánlgatnak az utóbbi időben melegen a gazdaközönségnek, amely nem egyéb, mint porrá

őrölt nyers foszfát. Az országos növénytermelési kísérleti állomás végzett kísérletei alapján óvatosságra inti a gazdaközönséget, miután a kísérletek éppen nem igazolták e trágyaféle kiválóságát. Ez évben különben újabb és szélesebb körű kísérleteket végeznek vele, melyek eredményét tanácsos lesz bevárni,

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

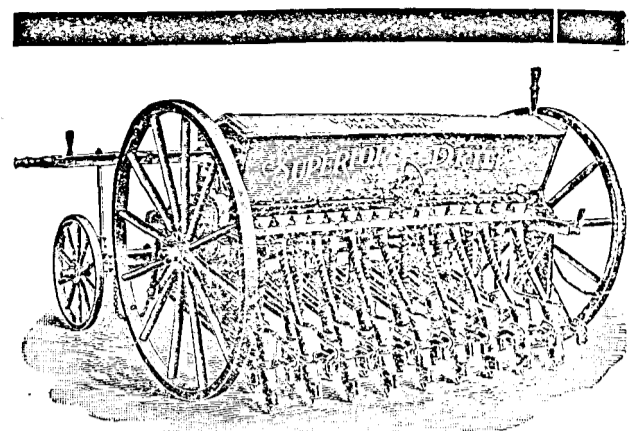

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőlyrészt ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfiadnak véleményét. 1001

Superior Sorvetőgépek

— !!! Legjobb tolókerékrendszer !!! —
!!! Tessék közelebbi leírást kéri !!!
Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.
Egy- és többvasu ekék.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triőrök, Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcsepplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legutányosabban a **FISCHER-féle**

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szerezhetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid vizsgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Vetészi czélokra alkalmas kocsányos és kocsánytalan fajtisztá tölgymakkot vételre keresek.

Részletes ajánlatokat „Erdő” alatt továbbítja a kiadóhivatal. 2069

Figyelem!

A szőlőbirtokosok és telepítők figyelmébe ajánlom saját telepemen termelt: 300.000 drb. **sima riparia portalis I. rendű vesszőmet**, mely még vágatlan van, vevő személyesen is megtekintheti, valamint:

nagymennyiségű fás és zöld ojtványaimat, egy és két évesben, dus gyökérrzettel;
120.000 drb. **gyökeres riparia portalis**, első és másodrendűben;
40.000 drb. **piros Delavare**, sima és gyökeresben;

nagymennyiségű **európai sima vesszőmet**, 42 fajban, fajtisztán és:
1000 drb. **sima Csabagyöngye** európai vesszőt.

A legutányosabb árban megrendelhetők:

Karcza Sándor Székelyhidon.
szőlőgazdaságában (Biharmegye.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik, ki címzett egy levelező-lapon tudatja.

Vesszőim és ojtványaimért teljes felelősség! 2077.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340.— K.
Tartalékok 764.760.16 „
Összesen: 2.735.104.16 „

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.93 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, viánt a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapták.

Földműves iskolát végzett több évi gyakorlattal bíró nős ispán
azonnal felvétetik a mezőörményesi uradalomban.
— Józan élet, hűség, magyar és oláh nyelv bírása főfeltétel. —
Bizonyítvány másolatok
„Mezőörményesi uradalom”
czimzendők. 2078

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részlettek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

az igazgatóság.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár r.-t. Budapesten.

MOTOROK benzin-, spiritus-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre minden nagyságban 3000 ló-erőig. Üzemköltség 1 1/2-2 1/2 fillér lóerőnként és óránként. **EMELŐDARUK** kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra. Közti hengerlőgépek. **Gőzekék.** Gőzmotoros személyszállító vasuti kocsik kis- és nagyvasútak számára. Mindenféle vasuti kocsik személy- és teherszállításra. Vasuti felszerelések. Kéregöntési kerek (Griffin rendszere) **Hengerszékek** malmok számára kéregöntött hengerekkel. Mindenféle malomgépek Egész malmok berendezése és felszerelése. **Brikettsajtók** szén-, fűrészpor s effélék brikettelésére. **TURBINÁK** minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával. Speciális gépek a papír és cellulóze gyártásához. Transzmissziók. Füstemésztő készülékek: Gyári berendezések.

Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

GANZ-féle VILAMOSSÁGI R.-T., Budapesten, II. ker., Lövház-utca.

Budapest-Budapestvidéki üzlet, IV. Koronaherceg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ívlámpák reklámcélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezői vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

— Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk. — 2079

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-u. 23. sz.

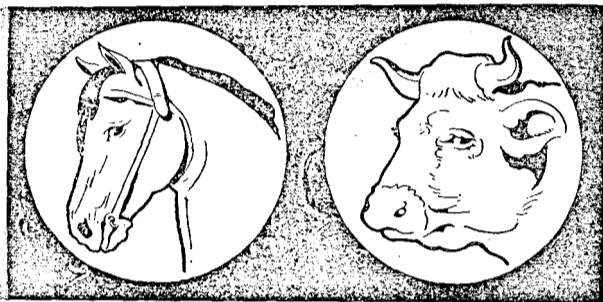
Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak,

malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

1971

LOVAKAT ÉS SZARVASMARHÁKAT

legjobban lehet nyírni a

Stevart gyorsnyíró géppel.

Ára: 90 korona. 1997

Tíz évi jótállás!

Rudolf Krása Wien

VII. Kirchengasse: 335.

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 ft. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 ft. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 ft.

Fásoltványok: Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 ft. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok. Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Ghasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft, sima Rip. Port. II. oszt. 5 ft, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 ft, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 ft, gyökeres 2 éves gyökerű 18 ft. Hazai nemes vesszők sima 5 ft, a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavaszai szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Székely I. József, Gyöngyös, 2064
Szent-Urban-Templom.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szilyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkék készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇ 1914

150-200 holdas birtokot

keresek bérbe

április hó 1-én való átvételre, lehetőleg városhoz közel.

Ajánlatok:

Kedves Ferencz,
Pogony, u. p. Zobar.

Gömörmege küldendők.

2086

Szőlővesszők:

Ajánlok Riparia portális jégverésmentes, fajtisztá szokványminőségű I. osztályu sima vesszőt **16 korona** ezrenként. Riparia portális jégverésmentes fajtisztá II. oszt. sima vesszőt **5 korona** ezrenként, továbbá Riparia portális gyökeres vesszőket, ugymint: Riparia portális alanyon oltott **egy éves** és fajtisztá sima és gyökeres Szőlőoltványokat.

Seemayer Sándor

szőlőbirtokos. Versecz. (Temesmegye)

2087

Gazdasági tanintézetet végzett

segédtszt,

ki a magyar, német és román nyelvet bírja, a **czukorrépa-termelés és állattenyésztésben** gyakorlata van,

felvétetik.

Ajánlatok a bizonyítványok másolatával együtt

„Botfalui Czukorgyár“

czimére „Botfalu“ küldendők.

2076

Egy, a Kolozsmonostori gazd. tanintézetet jeles sikerrel végzett 19 évi gyakorlattal bíró nős, 4 gyermekes tisztartó, ki jelenben is egy 2400 holdas birtokban, mint főtiszt működik, március

— elsejére megfelelő —

tisztartói állást keres

Czim a kiadóban.

2067

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

CASPARI FRIGYES és Tsai

Medgyes Nagyküküllőmegye

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m. magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadoncoakat, sövénynek valót, túlevelű fákat, rózsákat stb. 1906.I.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Nagy jövedelmet téli csibe nevelés!

hajt a gazdának arányság csekély befektetéssel a

Könnyű szerrel, a legnagyobb sikerrel és haszonnal érhető el, a szabadalmazott PREDMERSZKY-féle tojásköltető- és csibenevelő-gépekkel, melyek a kolozsvári költő-gép versenyen a legelső díjat nyerték a kitűnő eredményükért. Gazdasági és baromfiállításon a legmagasabb kitüntésekben részesültek.

Egy első költés eredménye:

Kellemes kötelességemnek tartom Uraságotat értesíteni, hogy a küldött gépébe helyeztet 35 drb. tojásból legelső kelesztésre 31 drb. ép, erős csibét kaptam; fogadja köszönetemet a küldött gépért.
Alsóvíst. Moorung Imre, máv. előjáró.

2061

Az árak minden más rendszerek fölött a legolcsóbbak.

Magyar gyártmány!   Árjegyzék ingyen es bérmentve.

Predmerszky József

ipartelepe szaküzlet, baromfi- és háziinyultenyésztő telepek, baromfi-hizlaldák teljes szakszerű berendezésére.

Budapest, VI. ker.,

Vörösmarty-utca 33. sz.

Szenzációs szőlőujdonság!

„Szent-István király“

és

„Erzsébet királyné“

Ugy ezek, valamint az összes legjobban bevált régi és új fajok gyökeres fásoltványai tiszta Portalis (Gloire Montpellier) alanyon első minőségben kaphatók. Fajtisztaságért kezeskedünk! Oltványainkat csak is a saját telepünkön termelt Portalis alanyon készítjük és ehhez csak is a saját oltóanyagunkat használjuk.

Előjegyzéseket ez év őszi és jövő év tavaszi szállításra már most elfogadunk bármely fajra nézve, mert telepünkön az összes szőlőfajok megvannak. 2061

Hazai sima vesszőket is minden fajban igen jutányos árban árulunk.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

LENGYEL TELEP, Szolnok
csemege-szőlő és méztermelés, szőlőoltvány és vesszőtenyésztési telep.

Öméltósága

gróf HOYOS MIKSA ur

Békésmegye pnsztakamti gazdaságában
(posta és vasut Mezőberény)

tenyésztésre alkalmas

tiszta vérü

BERNI

bikák kaphatók.

Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi intézőség.

2075

Szőlőoltványok

kiváló bor és csemegefajokban, gyökere-

2071 resek és simák

Riparia Portalis és Rupestris Monticola

gyökeres és sima vesszők, szokvány minőségben, szavatosság mellett eladó.

Másodosztályu oltvány s gyökeres és sima vad vesszők átvételénél árkedvezmény. — Kivánatra árjegyzéket küld.

FISCHER LAJOS Miskolczon.

Hirdetmény.

Zombor szabad királyi város

faiskolájának

1908. tavaszi

dustartalmu

árjegyzéke megjelent.

— Kivánatra megküldetik. —

A kertészeti bizottság Zombor, Bácska.

2082

Manhold Kálmán

KULÁN, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő Rác Jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, a melyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kivánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban
4. Gleditsia élősvény, valamint az élősvények királya

Maclura Aurentiaca

élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadznak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. — Ugyanitt kapható saját termésű, telecskai dombokon termelt 1907. évi termésű 200 hl. fehér, 100 hl. siller fajborok napi áron. 2065

Szíves megke-**Manhold Kálmán** nagy bérlo. reséseket kér.

ELADÓ

a Gróf Lázár Imréné ő méltósága „Sófalva“-i (Besztercze-Naszód megye) gazdaságában, Sperker-féle bikák után nevelt, számfeletti, részben kisbörjas, részben felüzetett 10 drb. magyar fajta, tejelő jellegű tenyész tehén; 6 drb. 2 éves tenyészbika és 1 drb. 6 éves Sperker szentdemeteri tenyésztejből vásárolt, kiváló borjakat nemzett és még legjobb tenyészkepeséggel bíró, nagy testü és hatalmas csontozatu tenyészbika.

Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt Sperker Ferencz. Lakása: Szentdemeter, u. p. Nagy-Kend. 2088.

Földmives iskolát végzett gazdatiszt

április 1-ére állást keres,

esetleg azonnali belépésre. 2068

Hét évig mint segéd és 6 évig mint kezelő tiszt működött nagyobb gazdaságokban.

Czim: Gy. A. alatt a kiadóhivatalban.

Prima tenyésztojások

Angliából, W. Cooktól importált remek sárga és fehér Orpington törzsek után, darabja 1 korona; kizárólag kiállításokon első díjjal kitüntetett különös szép tojók után 2 korona. Megrendelhető Ternyey Árpád legmagasabb kitüntetésekkel sokszorosan díjazott telivér Orpington telepénél Aradon (Demeter-u. 92. sz.), mely a legutóbbi nemzetközi baromfiállításon legszebb éves sárga Orp. kakasért s legszebb fehér Orp. tyukokért 3 első díjat s 4 tiszteletdíjat nyert. Szállítás sorrendben, rázás és fagymentesen eszközöltetik. Termékten tojások 80%-ig egyszer ingyen pótoltnak. Megkeresésekre azonnali válasz. 2070.

SCHMIDT M.

szijgyártó, nyerges és bőröndös

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25., a Vas-u. sarkán. Ajánlja saját gyártmányu kocsló és lovagló szerszámalt, utazó és közli bóröndök női kőzításkák (ridikül) és övök, pénz, szivar- és cigaretta stb. tárcált.

Árjegyzék ingyen. 2073

Répa- mag óvári, oberndorfi

Putyi, Prairie királyné „

Karós és törpe
babok

Gyorsfejlődésű

Magyar bikák

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok
Olaszemdeni gunarak

Bronz pulykakakasok

lámpanélűli
költőgépek

Pekingi kacsa-, em-
deni lud-, fehér és
fekete Orpington-
tojásokra

amerikai köris, dió
és szil-sorfákra
előjegyzést elfogad

Teleki Árvéd

gróf

drassói urad. intézősége,
u. p. 2053

Koncza.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kihocsát utalványokat, checkeket,

hite leveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár, Miskolc,

Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsőszétátér. Főtér 9.

1729 Sárospatak,

Kossuth Lajos-u. 70.

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

— kitüntetett —

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Cimem:

Vodicka F.

földbirtokos.

Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

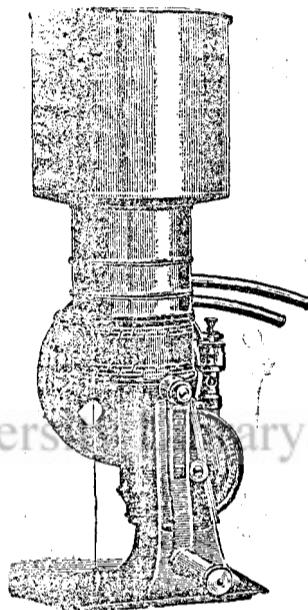
2039

Alfa Separator r. t., tejjgazdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomh-u. 11.

1907. évi mintájú

Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejjgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejtelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

A tordai állami gazdasághoz kerestetik egy józan életű, 30—40 év körüli, családos, szerény igényű, földmives iskolát végzett, gyakorlattal bíró

majorgazda,

továbbá egy

gépész-kovács,

ki az összes, gazdaságnál előforduló kovácsmunkákat és a gőzgép kezelését érti. Mindkét állásra csak oly egyének pályázhatnak, kik eddigi működésüket jó bizonyítvánnyal igazolni képesek és a román nyelvet legalább szóval bírják.

A majorgazdai állás **márczius hó 1-én**, a gépész-kovács helye **azonnal betöltetik**. Pályázatok a

Tordai állami gazdaság intézőségéhez

Torda, (Tordaaranyos m.) küldendők. 2083

Url Rezső

sertésbizományos
Budapest, VIII.,

Bérkocsis-
utca 12.

Telefon: 97—05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít

Hirdetéseket

bármikor felvesz e lap kiadóhivatala.
Attila-utca 8—10 sz.

Birtokosok figyelmébe!!

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egy-
let titkári hivatalánál,
Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.

mindennemű gazdasági állásra

(tishti, altishti stb.)

számos pályázó van előjegyezve.

Megkeresések teljes információval és megbízhatóan
intézetnek el. 2085

Vetőmagnak

Plombozott lóhermagot,
Kendermagot

és

fehér szemű karós paszulyt

óhajtván venni, hűen mintázott ajánlatot kérek

2084

gazdától

„G. O. részére, Erdélyi Gazda
kiadóhivatalánál Kolozsvár“

cimen.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi
és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről
vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház. 1934

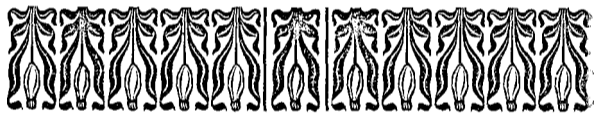
A nagyenyedi vincellér-képezdét és a budafoki
pincemesteri tanfolyamot jó sikerrel végzett,

nőtlen pincemester 2058

állást keres

akár azonnali belépésre.

Cím és referenciák: L. R. alatt a kiadóhivatalban.

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket

vásárolja. — A EÄCHER-féle ekék s eketestek kisczardák számára is készülnek
és könnyü suly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölül-
mulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

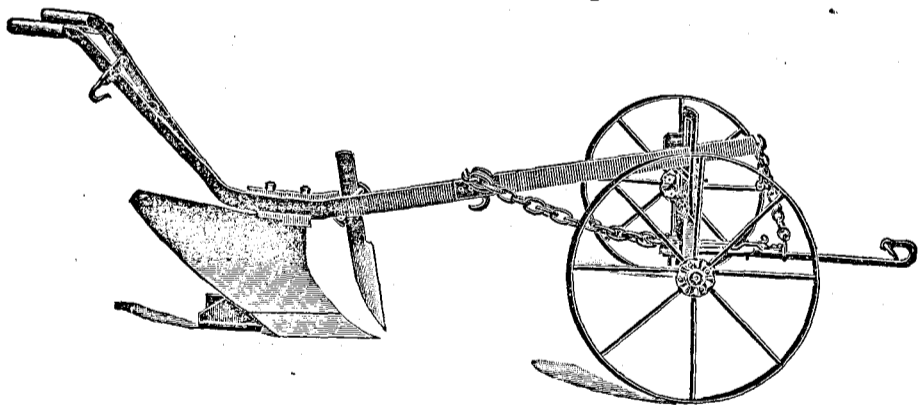
Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, me-
lyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

